

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

KAN JÄMSTÄLLDA NORMER ÖKA MANLIGT VALDELTAGANDE?

En statistisk undersökning i Europa

Axel Bengtsson

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Statsvetenskapsprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2021
Handledare:	Moa Frödin Gruneau
Antal ord	6099

Abstract

Syftet med detta arbete är att undersöka om jämställdhet har haft en positiv påverkan på männens valdeltagande. Kvinnans framfart inom politiken kan kopplas till en större tillgång till resurser och normer som stödjer kvinnors involvering inom politik. Frågan är om detta inte bara resulterat i ett ökat valdeltagande hos kvinnor utan även lyckats lyfta med sig männen. Ett effektivt sätt att sprida normer och sociala tryck är genom hushållet eller mer specifikt ens partner. Jag kommer undersöka om jämställda normers påverkan på män är beroende på om de bor med en partner eller inte alltså om det finns en positiv interaktion mellan dem. För att undersöka denna fråga kommer jag utföra en kvantitativ undersökning baserat på data från European Social Survey 2004. Resultatet visar en signifikant negativ interaktion vilket skulle kunna bero på ett utökat socialt nätverk tack vare jämställda normer för de utan partner.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Teori	4
Variabler	4
Resurser	4
Socialt tryck	5
Partner / Hushåll	6
Jämställda normer	8
Data och Metod	10
Data	10
Metod	10
Tabell 1: Cronbach's Alpha	13
Variabler	13
Resultat	15
Tabell 2: Regressioner	16
Bild 1: Grafisk illustration av interaktionen	17
Tabell 3: Korrelationsmatris mellan Jämställda normer och Ålder.	18
Diskussion	18
Referenser	20
Bilagor	22
Tabell 4: Regressioner, komplett.	20

Inledning

Brady, Verba och Scholzman (1995) menar att det krävs resurser (tid, pengar och civila färdigheter) för att delta politiskt. Folk som saknar dessa har haft en tendens att inte delta politiskt. Cohen, Vigoda & Samorly (2001) skriver att normer som stödjer valdeltagande ofta observeras hos människor med hög socioekonomisk status. Det verkar alltså finnas en koppling mellan tillgång till de resurser som krävs för att rösta och normer som uppmuntrar det.

Detta kan ses historiskt hos kvinnans resa genom politiken. Kvinnor har traditionellt haft ett lägre valdeltagande än män som tenderar att förklaras av strukturella och situationella faktorer samt sociala normer (Kostelka, Blais & Gidengil, 2019). Den industriella revolutionen var startskottet för förändring. Den förde med sig större möjligheter för kvinnor att utbilda sig och skaffa en egen inkomst. Detta ledde i sin tur till en normförändring som gav kvinnor plats i den politiska arenan. (Inglehart, Norris & Ronald, 2003 och Dassonville & Kostelka 2021). Kvinnans valdeltagande är alltså inte bara beroende av tillgång till resurser utan även normer som stödjer det.

Att normer kan påverka ens valdeltagande är knappast något som förvånar. Normer om valdeltagande och dess sociala tryck har visat haft stor påverkan på om folk röstar. En av de platser som påverkar mest är hushållet. Normerna hos folk du bor med, speciellt ens partner, väger stort (Gerber, Green & Larimer, 2008 och McClurg, 2003 och Fieldhouse & Cutts, 2018). Vidare skriver Fieldhouse & Cutts (2018) att normer om valdeltagande har störst effekt från de som står en nära.

Alltså om jämställdhet ökar kvinnligt valdeltagande genom en större tillgång till resurser och normer som stödjer politisk aktivitet däribland valdeltagande bör detta resultera i att kvinnor börjar utveckla normer som stödjer valdeltagande. Dessa normer som stödjer valdeltagande bör sedan kunna färdas genom det starkaste sociala nätverket, hushållet eller mer specifikt ens partner, för att då kunna uppmuntra ett högre valdeltagande hos kvinnans partner. Om vi gör ett antagande att partnern är en man eftersom hade det varit en kvinna hade de jämställda normerna via valdeltagare normerna redan ökat partners sannolikhet att rösta bör jämställda normer kunna öka männens valdeltagare om de bor med en partner.

Min hypotes är alltså att jämställda normer kan ha en positiv effekt på mäns tendens att rösta men bara om de bor med en partner som påverkas av dem. Jämställdhet bör alltså resultera i ökat valdeltagande för män via kvinnors ökade valdeltagande.

Teori

Variabler

- Resurser

Både Cohen et al (2001) och Inglehart et al (2003) antyder att resurser och normer kring valdeltagande är sammankopplade där Inglehart (2003) specifikt nämner kvinnors politiska historia som ett exempel där normförändring följer ökad tillgång till resurser.

Brady et al (1995) skriver specifikt att tid, pengar och civila färdigheter påverkar politisk aktivitet där pengar och civila färdigheter kan direkt kopplas till ett mer konkret resursperspektiv. De menar att civila färdigheter innebär förmågan att manövrera genom den politiska arenan. Det är en färdighet som krävs för att effektivt kunna utnyttja tid och pengar inom politiken. Dessa färdigheter kan bland annat införskaffas genom utbildning och på arbetsplatsen. Arbetsplatsen fungerar även för att skapa sociala band och är en viktig plattform för diskussion kring politik. En ökad tillgång möjliggör det även att delta i diverse aktiviteter som utgör flera sociala band som även kan stödja utvecklingen av ens civila färdigheter (Lorenzini och Giugni, 2012 och Rosenstone, 1982)

Brady et al (1995) fortsätter med att poängtera att normer som uppmuntrar ett högre valdeltagande tenderar att finnas bland de med högre socioekonomisk status. De menar att folk med högre inkomst och högre utbildning får en bättre självkänsla och upplevelse av kontroll över sitt liv. Detta förs sedan över i sin tur till den politiska arenan genom att deras politiska effektivitet (political efficacy) ökar vilket sedan ökar deras sannolikhet att delta politiskt. Schulz (2005) skriver att politisk effektivitet kan delas in i intern- respektive extern politisk effektivitet. Extern politisk effektivitet innebär hur individen upplever responsiviteten hos det politiska systemet. Dock är det intern politisk effektivitet som vi är mest intresserade av. Intern politisk effektivitet innebär hur individen upplever om den själv kan påverka

systemet. Förståelse för systemet och förmågan att manövrera inom politikens grenar innefattas av intern politisk effektivitet. Alltså kan en högre inkomst och utbildning inte bara öka ens interna politiska effektivitet genom ett bättre självförtroende utan även genom en bättre förståelse av det politiska systemet.

Som Inglehart et al (2003) skrev gjorde industrialiseringen att kvinnor fick större möjligheter till både arbete och utbildning. Alltså kunde kvinnor nu lättare få tillgång till pengar som ett resultat av arbete och civila färdigheter genom både utbildning och sin nya arbetsplats. Vidare skriver Inglehart et al (2003) att detta markerade starten för kvinnors individuella frihet och deras deltagande inom politiska val.

- Socialt tryck

Ser man valdeltagande från ett socialt perspektiv finns det främst tre anledningar till att rösta. Inre och yttre etiska anledningar samt ett för- och nackdel tänk. Inre etik innebär vad man själv tror på dvs ens etiska kompass som inte beror i lika stor del till ett grupsammanhang. Yttre etik är motsatsen och betyder den etiken som finns i grupp. Alltså hur man själv upplever vad andra gör och vad man tror att de anser hur man själv bör agera. Yttre etik innebär även de potentiella konsekvenser som kan förekomma om man bryter mot normerna. Styrkan av den yttre etiken beror till stor del av hur många i ens sociala nätverk som röstar, särskilt om de är kopplade till ett politiskt parti. Att göra sina åsikter höra kan även vara fördelaktigt för att passa in i en grupp man själv (vill) identifiera med (Fieldhouse & Cutts, 2018). Knack (1992) menar att det är den yttre etiken, normer, som leder till att den inre etiken skapas. Den inre etiken består av normer som internaliserats (internalization) vilket innebär att normer accepteras trots eventuella kostnader. Synen att det är ens plikt som medborgare i ett demokratisk land att rösta är ett exempel på inre etik (Fieldhouse & Cutts, 2018 och Knack, 1992 och Gerber, Green & Larimer, 2008).

Styrkan hos dessa normer kan ses där försök att mobilisera icke röstande genom att manipulera det sociala trycket har varit visat mycket större framgång än försök riktade mot för- och nackdelar eller ens medborgerliga plikt (Fieldhouse & Cutts, 2018). Detta stärks i Knack (1992) som citerar Keegan (sida 12) och menar att det sociala trycket har visat en oerhört stark förmåga att påverka folks beteende.

“If the fear of shame and ostracism can induce men to fight in battles (Keegan, 1976), surely it can be strong enough to induce them to vote.”

Gerber et al (2008) har visat att det sociala trycket kan ha signifikanta effekter på att få folk att rösta. McClurg (2003) stödjer detta då han menar att sociala nätverk är ett sätt att samla politisk kunskap och utsättas för normen som stödjer valdeltagande. Cohen et al (2001) skriver att starka valdeltagare-normer tenderar att finnas hos de med hög socioekonomisk bakgrund.

- Partner / Hushåll

Hushåll har en väldigt stor del i att påverka valdeltagande där Knack (1992) skriver att äktenskap är det sociala nätverk som överlägset har störst påverkan på valdeltagande där gifta nästan alltid observerats ha en större tendens att rösta jämfört med singlar, separerade eller änkor (widowed). En undersökning av Fieldhouse & Cutts (2018) visade att de sociala normer som andra medlemmar i hushållet besitter hade stor vikt. Normer om valdeltagande påverkar en som mest när de kommer från människor man står nära. Blais, Galais & Coulombe (2019) skriver att det är ens partner som påverkar en mest eftersom man spenderar mer tid med ens partner än med ens vänner. Normer som uppmuntrar jämställdhet och valdeltagande bör alltså ha större effekt mellan partners än med andra. Om minst en av parterna har jämställda normer bör de föras över till de andra och över tid internaliseras enligt Fieldhouse & Cutts (2018). Det skulle kunna vara svårare att överföra icke jämställda normer än jämställda normer från kvinnor till män eftersom mer traditionella värden förväntar sig lydnad till familjen där mannen bestämt. En kvinna med traditionella värden bör alltså inte ha lika mycket inflytande som mannen eller i alla fall försöka uttrycka sitt inflytande. En kvinna bör även ha det lättare att anpassa sig efter jämställda normer eftersom de är mer fördelaktiga för henne ur ett för- nackdel perspektiv samt eventuella påtryckningar utifrån via yttre etik. Det bör alltså vara större sannolikhet att det långsiktigt finns jämställda normer i ett hushåll om minst en av parterna hade dem från början.

Fieldhouse & Cutts (2012) lyfter vad de kallar för “companion effect” vilket innebär att de ser valdeltagande som ett socialt beteende/händelse. Det betyder att bara möjligheten att gå att rösta med en annan är i sig självt något som uppmuntrar valdeltagande. Detta stöds av Bhatti, Fieldhouse, & Hansen (2020) som även fortsätter att kommentera att mellan 30% och 60% av effekten av mobilisering försök smittar av sig på andra medlemmar i hushållet.

Vidare skriver Fieldhouse & Cutts (2012) att companion effect är som starkast för att först få folk att rösta. Blais, Galais & Coulombe (2019) undersökning visade att det var mer viktigt om ens partner faktiskt röstade än hur de såg på saken. Alltså om ens partner röstar ökar det sannolikheten för att man själv röstar. Fieldhouse & Cutts (2012) skriver även att en större mängd politiska diskussioner i hemmet är positivt korrelerat med valdeltagande.

I ett hushåll utan jämställda normer bör inte effekterna av partnerskap vara lika starka eftersom traditionella värden, dvs icke jämställda normer, hämmar politiskt intresse hos kvinnor. Det är något som Brady et al (1995) menar vara den största enskilda variabeln som påverkar valdeltagande. Den ökade tillgången till resurser via äktenskap borde själv inte resultera i högre tendens att delta i val eftersom det inte var förrän kvinnor själv kunde skaffa inkomst via den industriella revolutionen som deras valdeltagande började gå upp. Visst, en ökad tillgång till resurser borde stödja självuttryckande värden eftersom överlevnad blir lättare och tas för givet men de traditionella värdena håller fortfarande tillbaka kvinnorna. De traditionella värdena motverkar förmodligen den självkänslan och upplevelsen av kontroll som resurserna från giftermål bidrar med samt förhindrar kvinnors intresse för politik. För att kvinnan ska bli en aktiv deltagare inom politiken och därmed kunna påverka sin partner behövs jämställda normer. Jämställda normer uppmuntrar intresse och involvering inom politik hos kvinnan. Som jag tidigare hänvisade till Kostelka et al (2019) krävs både resurser och normer för att kvinnors valdeltagande ska höjas.

En ökad tillgång till resurser för kvinnor blir början till normer för jämställdhet. Normer om jämställdhet stödjer normer om valdeltagande hos kvinnor eftersom en jämställd syn på kvinnor ger dem möjlighet att sätta foten inom politiken. Dessa normer som stödjer valdeltagande kan sedan färdas genom sociala nätverk där det mest inflytelserika är hushållet och specifikt ens partner vilket i sin tur ökar sannolikheten att ens partner röstar. Jämställdhet i grunden handlar om att könen ska i grunden behandlas lika. En jämställd tillgång till resurser och jämställda normer bör gynna kvinnor mer än män eftersom de lyfter kvinnan till männens nivå. För att jämställda normer ska kunna höja männens valdeltagande krävs det en kvinnlig partner. Normer som uppmuntrar valdeltagande med ursprung i jämställdhet bör inte påverka mannen eftersom de inte utsätts för dem. Med en kvinnlig partner har de det starkaste sociala nätverket, den starkaste källan till socialt tryck som kan föra vidare dessa valdeltagare normer.

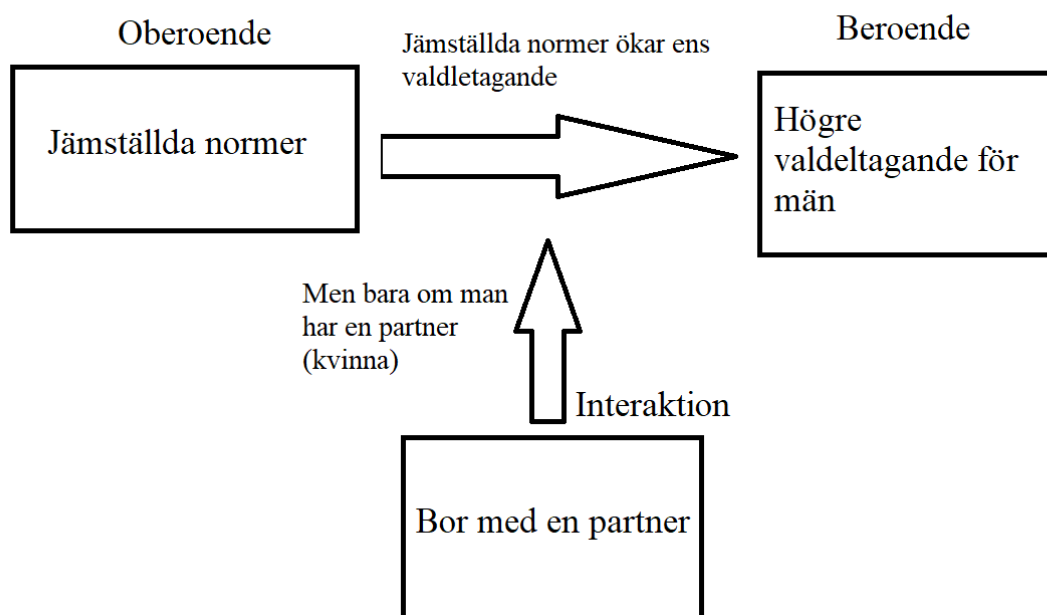
- Jämställda normer

Brady et al (1995) kommer fram till att trots resursernas påverkan på politiskt deltagande är politiskt intresse den största individuella variabeln som påverkar specifikt valdeltagande. När det gäller jämställdhet inom politiskt intresse anser Dassonville & Kostelka (2021) att det är hur kulturen ser på män och kvinnors roll i samhället som avgör. Traditionella värden och normer tenderar att uppmuntra politiskt intresse bland män eftersom den politiska arenan anses tillhöra dem och utesluta kvinnor. Den traditionella familjen började försvinna i och med den industriella revolutionen och ersattes av sekulär-rationella värderingar som är motsatsen till de traditionella värderingarna som satte stor vikt på lydnad. De med mer traditionella värden tenderar inte heller att diskutera politik. Den postindustriella fasen skiftade fokus från överlevnad till mer självuppfyllande värderingar och är kopplade till uppgången av jämställdhet. De har ett större fokus på mänsklig autonomi och rättigheter. Självuppfyllande värderingar utgår även från en säker tillgång till resurser som krävs för överlevnad. Alltså bör dessa värderingar bli mer vanliga hos kvinnor efter den industriella revolutionen på grund av deras ökade tillgång till arbete och utbildning (Inglehart et al, 2003 och WVS, 2021). Jämställda normer verkar därmed vara uppdelade i två delar; sekulär-rationella värderingar och självuppfyllande värderingar.

Går vi tillbaka till det tidigare avsnittet där jag refererade till Brady et al (1995) om hur de kopplade en ökning av självkänsla och kontroll över sitt liv till en ökad tendens av valdeltagande via politisk effektivitet (political efficacy) bör de nya jämställda normer fungera på ett liknande sätt. De självuppfyllande värdena uppmuntrar autonomi och sekulär-rationella värderingarna går bort från den blinda lydnaden till exempelvis familjen vilket bör öka känslan av kontroll över sitt liv. Den ökade diskussion kring politik kan även vara det som uppmuntrar mer politiskt intresse bland kvinnor i och med övergången från traditionella värderingar. När kvinnor fått sin autonomi kan de därmed bli en del av de sociala nätverk som McClurg (2003) refererar till vilket fungerar som olika plattformar för politik och normer. Innan jämställda normer kunde de kanske rent fysiskt varit en del av nätverket via familj men kanske inte aktivt medverkat på grund av brist på politiskt intresse som ett resultat av de normer som uppmuntrat motsatsen. Jämställda normer bör alltså uppmuntra valdeltagare normer.

Generellt påverkar sociala nätverk valdeltagande genom två processer: långsiktigt och kortsiktigt. Kortsiktigt påverkar folk i samma nätverk varandra genom sina handlingar och åsikter vilket i längden innebär att de blir mer och mer lika om de fortsätter tillhöra samma nätverk (Fieldhouse & Cutts, 2018). Vilket innebär att folk i hushåll kommer över tid börja dela eventuella normer vilket innebär att om de utsätts för valdeltagare-normer i större utsträckning än icke röst normer bör valdeltagare-normen till slut bli internaliserad.

Som kan ses på bilden nedan är min hypotes att de jämställda normernas effekt på mäns valdeltagande är villkorad. Alltså för att de ska kunna påverka mäns valdeltagande krävs det en partner i hushållet som påverkar mannen. Jag kommer att testa min hypotes genom att jämföra hur jämställda normer påverkar mäns valdeltagande beroende på om de bor med en partner eller inte.

Data och Metod

Data

Jag kommer att basera min undersökning på data från European social survey (ESS) undersökning från 2004. ESS är en akademiskt driven organisation som grundar sig i Europa och samlar in enkätdata från 25 länder; Österrike, Belgien, Tjeckien, Tyskland, Danmark, Estland, Spanien, Finland, Frankrike, Storbritannien, Grekland, Ungern, Irland, Island, Luxemburg, Norge, Polen, Portugal, Sverige, Slovenien, Slovakien, Turkiet och Ukraina. Datan är insamlad via intervjuer där deltagarna är slumpmässigt utvalda. Det är en offentlig gratis databas för icke kommersiella ändamål (European Social Survey, 2022).

Eftersom jag undersöker mäns valdeltagande kommer analysen bara innehålla manliga respondenter. Antalet observation i min undersökning är ca 14 000 ($n \approx 14\,000$). Jag kommer totalt inkludera 9 variabler. En beroende variabel (valdeltagande), en huvudsaklig oberoende variabel (jämförda normer), en interaktionsvariabel (jämförda normer*partner) och sex kontrollvariabler (partner, land, utbildning, inkomst och ålder) varav ålder finns med i två olika former.

Metod

Primärt kommer jag att använda mig av regressionsanalyser för att genomföra arbetet. Regressionsanalys är en typ av sambandsanalys som används för att hitta samband mellan olika variabler. En regressionsanalys visar de genomsnittliga sambanden mellan variabler. Kvantitativa analyser som denna används när ofta när vi har ett stort antal observationer eller enheter som ska analyseras. De enheter som analyseras är individer vilken det finns många av. Den ger svar om frekvenser eller hur ofta någonting händer i detta fall hur ofta eller hur stor sannolikhet det är att män röstar. De generella svaren jag får ut av regressionsanalyser passar mitt ändamål bra. Hade jag sökt mer djupgående specifika svar på ett fåtal länder hade kanske en kvalitativa undersökning passat bättre (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Ann, Wängnerud, 2017 och Ruist, 2021).

Eftersom jag har väldigt många observationer kommer jag att använda robusta standardfel. Robusta standardfel bör i princip alltid användas när det finns fler än ca 50 observationer.

Detta ska motverka heteroskedastisk vilket är ett fenomen som kortfattat kan skapa problem hos regressionsanalysen vilket gör att resultatet blir svårt att lita på (Ruist, 2021). Jag lägger till en variabel i taget i regressionsanalysen för att se hur tidigare variabler gradvis förändras. Efter min huvudsakliga oberoende variabel har adderats kommer jag fortsätta med land och sedan jämställda normer och interaktionen. Jag valde att lägga till land innan interaktion och jämställda normer för att land utgör enligt mig en enorm potentiell skillnad mellan observationerna vilket innebar att jag tog beslutet att få med den tidigt. Efter dessa variabler adderades resterande kontrollvariabler utan någon specifik ordning.

Jag är medveten om att en probit- eller logitregression skulle passa bättre eftersom min beroende variabel är binär men på grund av dels svårigheter att tolka resultatet på ett bra sätt för läsaren samt mina egna bristfälliga erfarenheter har jag valt att istället använda en vanlig linjär regression.

Min **beroende variabel** *valdeltagande* utgår från om man röstat i det nationella valet. Anledning till att jag inte använder nyare data är för att jag baserar min **oberoende variabel** *jämställda normer* variabel på tidigare arbeten som använt frågor från ESS 2004. För att mäta jämställda normer kommer jag att konstruera ett index baserat på Voicu. M, Voicu.B & Strapcova (2006) som använder genomsnittet av fyra frågor:

1) *a woman should be prepared to cut down her paid work for the sake of her family*

2) *when jobs are scarce, men should have more right to a job than women;*

och från Ruppanner & Treas (2015) som även lägger till:

3) *when there are children in the home, parents should stay together even if they don't get along;*

4) *a person's family ought to be his or her main priority in life*

Index används ofta inom samhällsvetenskapen för att skatta olika icke direkt observerbara fenomen. Detta är ett sätt att både underlätta analysen av mer diffusa variabler samt öka variabiliteten för analysen eftersom de sammanslagna variablerna i indexet har bättre mätkraft tillsammans än separat (Esaïasson et al, 2017).

Efter en preliminär analys upptäcktes det att ca 86% håller med påståendet "*a person's family ought to be his or her main priority in life*" medan andra frågor ligger mellan 30-50%.

Eftersom fråga 4 är starkt förskjutet åt lägre värden jämfört med de andra frågorna skulle det kunna ge ett alldeles förvridet medelvärde som inte korrekt speglar ens inställning till jämställdhet. För att mer noga undersöka detta utförde jag i SPSS en reliability analysis med frågorna. Detta visade att Cronbach alpha kunde höjas om fråga 4 togs bort. Cronbach alpha är i princip ett mått på hur bra olika variabler mäter samma sak (latent variabel). Den går mellan 0 och 1 där 1 är totalt samma och 0 är inget gemensamt. Eftersom "*a person's family ought to be his or her main priority in life*" är starkt förskjutet åt lägre värden (mindre jämställdhet) samt att Cronbach alpha kan höjas finns det belägg att ta bort den frågan. Nedan kan vi se i mitten av bild 1 hur Cronbach's Alpha är med alla fyra frågor medan längst till höger visar hur Cronbach's Alpha förändras beroende på vilken fråga som tas bort. Vi kan alltså se i bild 1 att Cronbach's Alpha höjer sig från 0,626 till 0,630 genom att ta bort "*a person's family ought to be his or her main priority in life*". På grund av detta kommer jag inte använda fråga 4 i min analys. Alltså genomsnittet av de tre första frågorna kommer omvandlas till en ny variabeln; "Jämställda normer" som ligger på en skala mellan 1-5 där ett högre värde representerar att man har starkare jämställda normer.

Jag resonerade tidigare under "Partner / Hushåll" kring Fieldhouse & Cutts (2018) att om någon i hushållet besatt jämställda normer var det större sannolikhet att hushållet långsiktigt hade jämställda normer. Därmed kan jag genom att bara mäta mannens nivå av jämställda normer anta att kvinnan förmodligen är mer jämställd.

Tabell 1: Cronbach's Alpha

Frågor	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha om man tar bort frågan
a woman should be prepared to cut down her paid work for the sake of her family	0,626	0,521
when jobs are scarce, men should have more right to a job than women;	0,626	0,486
when there are children in the home, parents should stay together even if they don't get along;	0,626	0,559
a person's family ought to be his or her main priority in life	0,626	0,630

Variabler

Den del av analysen jag kommer ha störst fokus på är min **interaktionsvariabel** mellan jämställda normer och att bo med en partner. En interaktionsvariabel används för att se hur effekten av en variabel skiljer sig mellan olika grupper. Det kan användas för att se om en effekt av en variabel är påverkad av en annan. "...ett samband mellan två variabler ser *olika* ut beroende på en tredje." (Ruist, 2021. sida 474) eller med andra ord "skillnader mellan skillnader" (Ruist, 2021. sida 483). Med en interaktion mellan jämställda normer och partner kan vi se om effekten på manligt valdeltagande från jämställda normer påverkas av att bo med en partner eller inte. Här kan vi med en interaktionsvariabel se effektskillnaden av jämställda normer på manligt valdeltagande mellan grupperna "de som bor med en partner" och "de som inte bor med en partner". När interaktionsvariabler läggs till förändras tolkning på de vanliga variablerna som bygger upp interaktionen. Eftersom man alltid tolkar koefficienten som att det bara är just den variabeln som förändras (dvs alla andra variabler är konstanta) innebär det att för att inte interaktionen ska förändras blir den byggstenen som inte tolkas noll. Alltså tolkar vi variabeln "jämställda normer" medan vi har en interaktion mellan jämställda normer och att bo med en partner tolkar vi det som att "bo med en partner" är noll dvs att de inte bor med en partner.

Jag gör dummyvariabler av **valdeltagande** och om man bor med en **partner** eller inte där 1 motsvarar att man har röstat respektive att man bor med en partner. Eftersom min huvudpremiss för detta arbete är att jämställdhet ökar männens valdeltagande gör jag antagandet att förhållanden är heterosexuella dvs att en man bor med en kvinna. Dummyvariabler är binära variabler dvs att dem antingen är (1) eller inte är (0).

För att kontrollera för **land** skapar jag en dummyvariabler för varje land förutom Österrike som fungerar som "nollpunkt" dvs det land som alla andra länder jämförs med. Österrike valdes inte av någon specifik anledning utan det var det land som var först. Jag kontrollerar för land eftersom det är väldigt mycket som skiljer mellan länder och jag vill då jämföra med andra människor i samma länder för att undvika dessa skillnader.

Ålder kommer även finnas med kvadratisk eftersom det sambandet mellan ålder och valdeltagande är mer krökt än helt linjärt. Bhatti, Hansen & Wass (2012) skriver att ålderskoppling till valdeltagande är välkänt där yngre och äldre har en tendens att rösta mindre medan medelålders röstar mest. Rent logiskt bör åldern även vara kopplat till att bo med en partner eftersom det kräver en självständig ekonomi för att först flytta hemifrån. Dessutom har äldre personer haft längre tid på sig att faktiskt hitta något de vill flytta ihop med. Jag kommer att tolka ålder² kort inte för att den är specifikt relevant utan för att den kan vara svårtolkad i och med att den är i kvadrat.

Äktenskap eller valet av partner är en ekonomisk förbindelse. Man kan åstadkomma mer tillsammans än ensam och det är därmed mer attraktivt att gifta sig med en höginkomsttagare (Becker, 1974). De som bor med en partner bör alltså ha tillgång till en större mängd resurser vilket som tidigt konstaterat bör motsvara en högre tendens att delta i val genom ett ökat självförtroende och känsla av kontroll som leder till ökad inre politisk effektivitet. Människor med den hög socioekonomisk status är mer politisk aktiva eftersom dem i större utsträckning har de resurser, däribland pengar, som anses påverka valdeltagandet Brady, Verba och Scholzman (1995). **Inkomst** är alltså både kopplat till om man har en partner eller inte samt valdeltagande. Jag kommer att kontrollera för inkomst genom en variabel som mäter hushållens total inkomst från alla källor. Variabeln som mäter hushållets inkomst innehåller tyvärr inte data för alla länder. Datan från Estonia och Ukraina publicerades inte offentligt och därmed har jag valt att utesluta all data från dessa länder eftersom det inte går

att kontrollera för dem. Alla eventuella skillnader specifika för just dessa länder kan alltså inte tas med i analysen och jag anser att det inte skulle lämna ett alltför stort potentiellt "hål" i analysen eftersom vi ser på Europa som helhet. Tyvärr saknar även inkomst variabeln ungefär 5000 respondenter jämfört med andra variabler i analysen vilket innebär att för att analysen ska täcka ungefär samma personer behövs motsvarande 5000 observationer tas bort från andra variabler. Detta är självklart inte bra eftersom det sänker validiteten hos analysen men eftersom resurser däribland inkomst är en vital del av min teori kommer jag att behålla den.

Utbildning är en viktig faktor som påverkar valet av partner (Becker, 1973 och Gruneau, 2018). Dess koppling till valdeltagande är något som studerats länge och kopplas ofta samman (Sondheimer & Green, 2010 och Dassonville & Kostelka, 2021). Jag kontrollerar för utbildning genom att mäta respondentens utbildning där ett högre värde innebär att respondenten är mer utbildad.

Utifrån min hypotes antar jag att alla variabler är signifikanta eftersom jag inte hade haft med dem om jag inte ansett dem relevanta. Mer specifikt förväntar jag mig att min interaktionsvariabel är positiv eftersom det skulle antyda att effekterna av att bo med en partner och att ha jämställda normer är positivt villkorade med varandra. Alltså att effekten av att ha jämställda normer är större om man bor med en partner.

Resultat

Nedan i tabell 1 kan vi se resultatet från regressionsanalyserna. Värt att notera är att interaktionsvariabeln alltid är statistiskt signifikant för en 95% konfidensintervall och även ibland för 99%. Både styrkan och signifikansen för interaktionsvariabeln ökar allteftersom fler kontrollvariabler tillkommer. I genomsnitt verkar värdet ligga runt ca -0,02 vilket kan tolkas som:

“Har du en partner minskar effekten av jämställda normer med ca 0,02 (2 procentenheter mindre sannolikhet att du röstar)” eller “Om dina jämställda normer ökar med ett minskar effekten av att ha en partner med 0,02 (2 procentenheter mindre sannolikhet att du röstar)”.

Tabell 2: Regressioner

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat
Jämställda normer	0.0208***	0.0032	0.0072	0.0195*	0.0123	0.0124	0.0380***
	(5.52)	(0.77)	(1.73)	(2.45)	(1.54)	(1.55)	(4.83)
Bor med partner			0.127***	0.182***	0.188***	0.189***	0.123***
			(16.55)	(6.29)	(6.49)	(6.50)	(4.38)
Jämställda normer * Bor med partner (Interaktion)				-0.0177*	-0.0198*	-0.0219*	-0.0248**
				(-2.02)	(-2.25)	(-2.49)	(-2.92)
Utbildning					0.0223***	0.0189***	0.0259***
					(8.61)	(6.75)	(9.40)
Hushållets inkomst						0.0063***	0.0109***
						(3.30)	(5.72)
Ålder							0.0151***
							(12.33)
Ålder ²							-0.0001***
							(-8.27)
Konstant	0.739***	0.806***	0.717***	0.678***	0.631***	0.602***	0.0516
	(60.15)	(36.35)	(31.73)	(21.49)	(19.72)	(18.09)	(1.21)
<i>N</i>	13974	13974	13974	13974	13910	13910	13910
<i>R</i> ²	0.002	0.050	0.072	0.072	0.077	0.077	0.124

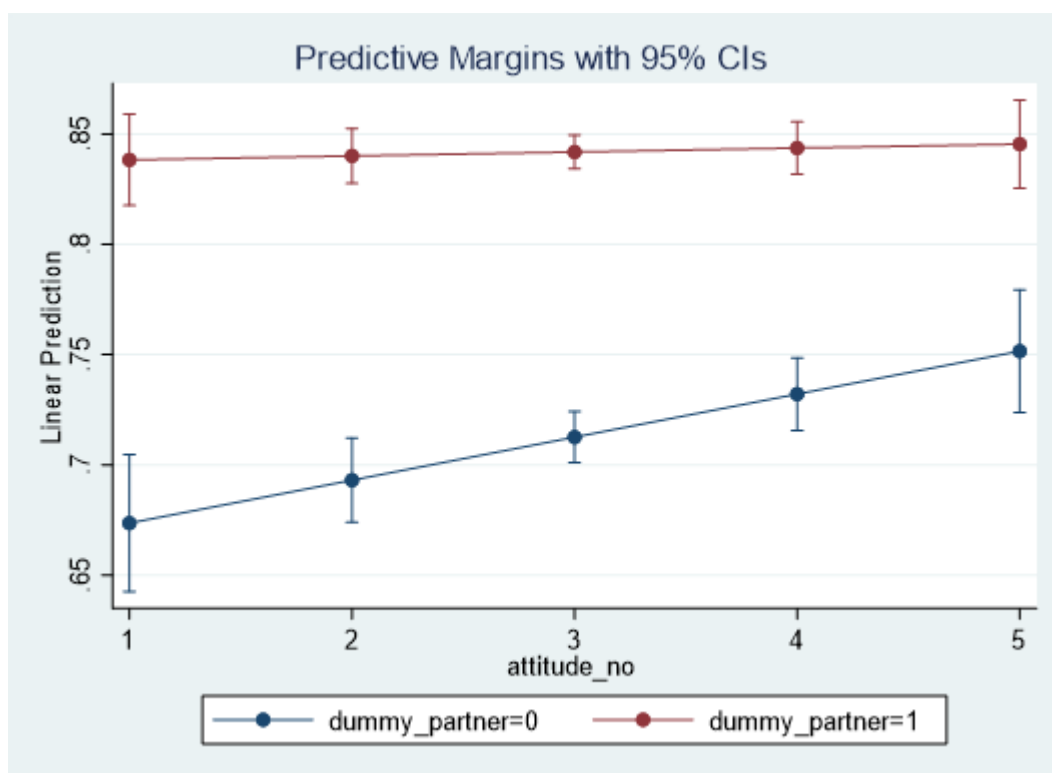
t värde inom parentes. Landdummys inkluderade. Avrundat till 4 decimaler. Källa: *ESS Round 2: European Social Survey Round 2 Data (2004). Data file edition 3.6. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC. doi:10.21338/NSD-ESS2-2004.*

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Nedan på bild 1 finns interaktionen mellan att ha en partner och jämställda normer illustrerad. Den röda linjen står för de som bor med en partner medan den blå representerade de utan. Att

interaktionseffekter är signifikant kan ses där lutningen är olika för de med eller utan partner. Avståndet mellan de två linjerna förändras beroende på hur jämställda ens normer är vilket innebär interaktionen är signifikant. Hade interaktionen inte varit det hade de två linjerna varit helt parallella med varandra alltså att effekten mellan de två variablerna inte påverkades av varandra. Enligt grafen verkar det som att bara de utan partner upplever en signifikant ökning i valdeltagande från högre nivåer av jämställda normer. Vi kan se att valdeltagandet stadigt stiger för de utan partner för varje ökad nivå av jämställda normer medan de med normer knappast påverkas. Ålder² kan tolkas liknande där effekten av ålder minskar för varje år. R² är som högst (0,124) när vi tar alla kontrollvariabler i åtanke.

Bild 1: Grafisk illustration av interaktionen

Tyvärr verkar detta resultat tala emot min hypotes. Jag antog att effekten skulle varit positivt vilket skulle antytt att effekten av jämställda normer var starkare hos de som bor med en partner eller att effekten av att bo med en partner var starkare hos de med jämställda normer. Jag förväntade mig snarare att linjerna skulle vara omvända i bild 1. Att de utan partner (blå) skulle varit helt rak medan de med partner (röd) hade märkbart stigit i takt med att de jämställda normerna ökat.

Den plötsligt starka signifikansen av jämställda normer när ålder adderades beror förmodligen på att jämställda normer och ålder är starkt korrelerade. Som kan ses nedan i Tabell 3 är det korrelation signifikant för minst en 95% konfidens. Vid en närmare undersökning av t-värdet som är 0,000 kan vi dra slutsatsen att det till och med är signifikant för 99,9% konfidens. Med andra ord är det väldigt starkt korrelerat. Detta skulle kunna bero på att äldre människor tenderar att vara mer konservativa och därmed ha mer traditionella värden dvs mindre jämställda värden (Koo, 2019).

Tabell 3: Korrelationsmatris mellan Jämställda normer och Ålder.

	Jämställda normer	Ålder
Jämställda normer	1,0000 $n = 14877$	
Ålder	-0.2302* $t = 0,0000$ $n = 14877$	1,0000 $n = 14877$

* $p < 0.05$

Diskussion

Resultatet av denna analys stödjer inte min hypotes. Den signifikanta negativa interaktionen mellan att bo med en partner och att ha mer jämställda normer antyder att bo med en partner negativt påverkar effekten av jämställda normer. Jämställda normer uppmuntrar enligt dess basdelar, sekulär-rationella och självuppfyllande normer, autonomi och tolerans för andra. Detta skulle uppmuntra ett högre valdeltagande hos kvinnor som färdades genom hushållet till mannen vilket skulle öka hans valdeltagande.

Varför skulle jämställda normer påverka de utan partner mer än dem med? Hushållet och därmed ens partner var ju förmodligen det sociala band som hade störst påverkan på en. Utan en partner bör alltså alla andra nätverk påverka än relativt mer. Jämställda normer uppmuntrar en positiv syn till t.ex. homosexuella, kvinnors rättigheter och liknande enligt de sekulär-rationella- och självuppfyllande värderingarna. Därmed skulle det kunna fungera som ett sätt att mobilisera de utan partner genom att antingen själv få dem att vilja föra igenom

dessa värderingar genom att öka deras politiska intresse för dessa frågor eller indirekt genom att koppla samman dem till grupper, sociala nätverk, som uppmuntrar aktion. Eftersom ens partner redan har en relativt stor del av allt inflytande från ens sociala nätverk kommer förmodligen inte de potentiella sociala nätverk som jämställda normer erbjuder ha någon signifikant påverkan. I ett hushåll där ingen röstar väger förmodligen det inflytandet högre än det från jämställda normer.

Det finns dock problem med arbetet. Något som Dassonville & Kostelka (2021) lyfter är att enkätdata ofta plågas av önskvärdhetsbias dvs att svaren på enkäten kan mer reflektera vad respondenten upplever att dem bör svara snarare än vad dem faktiskt tycker. Detta kan ses där svar angående valdeltagande ofta är för positivt viktat. Analysen utgår även bara från länder i Europa vilket skulle kunna sänka validiteten om min hypotes skulle implementeras utanför. Koo (2019) lyfter fram Sydkorea som ett exempel på en industrialiserad välutvecklad demokrati som ändå har väldigt patriarkala normer.

Referenser

- Becker, G. S. (1973). A theory of marriage: Part I. *Journal of Political economy*, 81(4), 813-846.
- Becker, G. S. (1974). A theory of marriage: Part II. *Journal of political Economy*, 82(2, Part 2), S11-S26.
- Bhatti, Y., Hansen, K. M., & Wass, H. (2012). The relationship between age and turnout: A roller-coaster ride. *Electoral Studies*, 31(3), 588-593.
- Bhatti, Y., Fieldhouse, E., & Hansen, K. M. (2020). It's a group thing: how voters go to the polls together. *Political Behavior*, 42(1), 1-34.
- Blais, A., Galais, C., & Coulombe, M. (2019). The effect of social pressure from family and friends on turnout. *Journal of social and personal relationships*, 36(9), 2824-2841.
- Brady, H. E., Verba, S., & Schlozman, K. L. (1995). Beyond SES: A resource model of political participation. *American political science review*, 89(2), 271–294.
- Cohen, A., Vigoda, E. and Samorly, A. (2001), Analysis of the Mediating Effect of Personal-Psychological Variables on the Relationship Between Socioeconomic Status and Political Participation: A Structural Equations Framework. *Political Psychology*, 22: 7
- Dassonneville, R., & Kostelka, F. (2021). The Cultural Sources of the Gender Gap in Voter Turnout. *British Journal of Political Science*, 51(3), 1040-1061.
doi:10.1017/S0007123419000644
- European Social Survey (2022). *Frequently Asked Questions*. Hämtad 2022-01-02, från <https://www.europeansocialsurvey.org/about/faq.html>
- ESAIASSON, Peter, GILLJAM, Mikael, OSCARSSON, Henrik, TOWNS, Ann, WÄNGNERUD, Lena, Metodpraktikan, 5:e upplagan 2017, Wolters Kluwer Sverige AB.
- Fieldhouse, E., & Cutts, D. (2012). The companion effect: household and local context and the turnout of young people. *The Journal of Politics*, 74(3), 856-869.

- Fieldhouse, E., & Cutts, D. (2018). Shared partisanship, household norms and turnout: Testing a relational theory of electoral participation. *British Journal of Political Science*, 48(3), 807-823.
- Gerber, A. S., Green, D. P., & Larimer, C. W. (2008). Social pressure and voter turnout: Evidence from a large-scale field experiment. *American political Science review*, 102(1), 33-48.
- Gruneau, M. F. (2018). Reconsidering the partner effect on voting. *Electoral Studies*, 53, 48-56.
- Inglehart, R., Norris, P., & Ronald, I. (2003). *Rising tide: Gender equality and cultural change around the world*. Cambridge University Press.
- Koo, B. S. (2019). Traditional Gender Gap in a Modernized Society: Gender Dynamics in Voter Turnout in Korea. *Asian Women*, 35(1), 19-45.
- Kostelka, F., Blais, A., & Gidengil, E. (2019). Has the gender gap in voter turnout really disappeared?. *West European Politics*, 42(3), 437-463.
- Knack, S. (1992). Civic norms, social sanctions, and voter turnout. *Rationality and society*, 4(2), 133-156.
- Ruist, J. (2021). *Statistik och regression i praktiken*. Lund: Studentlitteratur
- Ruppanner, L., & Treas, J. (2015). Working weekends: Changing European time regimes and gender inequality in household labor. *Journal of Family Issues*, 36(13), 1782-1809.
- Rosenstone, S. J. (1982). Economic adversity and voter turnout. *American Journal of Political Science*, 25-46.
- McClurg, S. D. (2003). Social networks and political participation: The role of social interaction in explaining political participation. *Political research quarterly*, 56(4), 449-464.

Schulz, W. (2005). Political Efficacy and Expected Political Participation among Lower and Upper Secondary Students. A Comparative Analysis with Data from the IEA Civic Education Study. *Online Submission*.

Sondheimer, R. M., & Green, D. P. (2010). Using experiments to estimate the effects of education on voter turnout. *American Journal of Political Science*, 54(1), 174-189.

Subrahmanian, R. (2005). Gender equality in education: Definitions and measurements. *International Journal of Educational Development*, 25(4), 395-407.

Voicu, Malina & Voicu, Bogdan & Strapcova, Katarina. (2006). Housework and gender inequality across Europe.

World Values Survey (WVS). *Findings and insights*.

<https://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp?CMSID=Findings&CMSID=Findings>

[2021-12-15]

Bilagor

Tabell 4: Regressioner, komplett.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat	Röstat
Jämställda normer	0.0208** *	0.00325	0.00724	0.0195*	0.0123	0.0124	0.0380***
	(5.52)	(0.77)	(1.73)	(2.45)	(1.54)	(1.55)	(4.83)
Austria (jämförande)		0	0	0	0	0	0
		(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
Belgium		0.110***	0.0952** *	0.0955** *	0.0962** *	0.0962** *	0.0985***

	(5.48)	(4.81)	(4.83)	(4.86)	(4.87)	(4.97)
Switzerland	-0.0985* **	-0.107***	-0.107***	-0.119***	-0.131***	-0.151***
	(-3.96)	(-4.37)	(-4.37)	(-4.88)	(-5.33)	(-6.27)
Czechia	-0.228***	-0.229***	-0.228***	-0.232***	-0.216***	-0.214***
	(-9.18)	(-9.39)	(-9.35)	(-9.46)	(-8.64)	(-8.70)
Germany	0.0211	0.00992	0.00991	-0.00347	-0.00175	-0.0212
	(1.01)	(0.48)	(0.48)	(-0.17)	(-0.08)	(-1.03)
Denmark	0.124***	0.104***	0.105***	0.100***	0.0951** *	0.0674***
	(6.21)	(5.32)	(5.38)	(5.11)	(4.88)	(3.49)
Spain	0.0429	0.0324	0.0322	0.0440	0.0456	0.0631**
	(1.82)	(1.39)	(1.38)	(1.88)	(1.96)	(2.71)
Finland	-0.0493* *	-0.0670* *	-0.0661* *	-0.0609* *	-0.0607* *	-0.0711**
	(-2.17)	(-3.00)	(-2.97)	(-2.74)	(-2.74)	(-3.26)
France	-0.0428	-0.0560* *	-0.0562* *	-0.0537* *	-0.0534* *	-0.0704**
	(-1.78)	(-2.38)	(-2.39)	(-2.28)	(-2.28)	(-3.06)
United Kingdom	-0.131***	-0.132***	-0.131***	-0.114***	-0.118***	-0.127***

		(-5.18)	(-5.30)	(-5.27)	(-4.47)	(-4.63)	(-5.19)
Greece	0.0973**	0.0870**	0.0863**	0.0924**	0.0997**	0.0997***	
	*	*	*	*	*		
	(4.72)	(4.31)	(4.29)	(4.57)	(4.89)	(4.94)	
Hungary	-0.0323	-0.0473	-0.0472	-0.0505*	-0.0343	-0.00683	
	(-1.27)	(-1.91)	(-1.91)	(-2.05)	(-1.35)	(-0.27)	
Ireland	0.0200	0.0151	0.0157	0.0214	0.0157	-0.00253	
	(0.90)	(0.69)	(0.72)	(0.98)	(0.72)	(-0.12)	
Iceland	0.116***	0.0955**	0.0964**	0.0978**	0.0873**	0.0758**	
		*	*	*	*		
	(4.58)	(3.85)	(3.89)	(3.94)	(3.51)	(3.10)	
Luxembourg	-0.0320	-0.0482	-0.0485	-0.0459	-0.0566*	-0.0574*	
	(-1.21)	(-1.83)	(-1.84)	(-1.74)	(-2.14)	(-2.22)	
Netherlands	-0.00439	-0.0147	-0.0145	-0.0155	-0.0180	-0.0422	
	(-0.19)	(-0.65)	(-0.64)	(-0.69)	(-0.80)	(-1.89)	
Norway	0.0519*	0.0349	0.0356	0.0261	0.0175	0.00168	
	(2.48)	(1.71)	(1.74)	(1.28)	(0.85)	(0.08)	
Poland	-0.132***	-0.143***	-0.143***	-0.145***	-0.125***	-0.0701**	
	(-5.05)	(-5.57)	(-5.59)	(-5.68)	(-4.72)	(-2.69)	

Portugal	-0.0598*	-0.0694*	-0.0693*	-0.0439	-0.0336	-0.0237
	(-2.21)	(-2.59)	(-2.59)	(-1.63)	(-1.24)	(-0.90)
Sweden	0.0770**	0.0629**	0.0637**	0.0715**	0.0686**	0.0549**
	(3.78)	(3.15)	(3.19)	(3.58)	(3.44)	(2.75)
Slovenia	-0.0972*	-0.107***	-0.106***	-0.106***	-0.0949*	-0.0708**
	(-3.54)	(-3.94)	(-3.93)	(-3.95)	(-3.48)	(-2.67)
Slovakia	-0.00037	-0.0108	-0.0105	-0.0134	0.00738	0.0469
	(-0.01)	(-0.41)	(-0.40)	(-0.51)	(0.27)	(1.75)
Turkey	-0.00810	-0.0198	-0.0207	-0.00515	0.0154	0.113***
	(-0.34)	(-0.86)	(-0.90)	(-0.22)	(0.64)	(4.81)
Bor med partner		0.127***	0.182***	0.188***	0.189***	0.123***
		(16.55)	(6.29)	(6.49)	(6.50)	(4.38)
Jämställda normer * Bor med partner (Interaktion)			-0.0177*	-0.0198*	-0.0219*	-0.0248**
			(-2.02)	(-2.25)	(-2.49)	(-2.92)

Utbildning	0.0223**	0.0189**	0.0259***				
	*	*					
	(8.61)	(6.75)	(9.40)				
Hushållets inkomst		0.00634*	0.0109***				
		**					
		(3.30)	(5.72)				
Ålder			0.0151***				
			(12.33)				
Ålder ²			-0.00009				
			68***				
			(-8.27)				
Konstant	0.739***	0.806***	0.717***	0.678***	0.631***	0.602***	0.0516
	(60.15)	(36.35)	(31.73)	(21.49)	(19.72)	(18.09)	(1.21)
<hr/>							
<i>N</i>	13974	13974	13974	13974	13910	13910	13910
<i>R</i> ²	0.002	0.050	0.072	0.072	0.077	0.077	0.124
<hr/>							

t värde inom parentes. Landdummys inkluderade. Ej avrundat av mig. Källa: *ESS Round 2: European Social Survey Round 2 Data (2004). Data file edition 3.6. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway – Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.* [doi:10.21338/NSD-ESS2-2004](https://doi.org/10.21338/NSD-ESS2-2004).

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$